

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

List za gospodarstvo in umno kmetijstvo.

Izdaja ces. kr. kmetijska družba na Štajerskem.

List velja na leto 4 krone.

Udje družbe prispevajo na leto 2 kroni.

Udje dobé list zastonj.

Vsebina: Delitev. — Trgovina s surovim maslom. — Demonstracije o rezi vinske trte. — Kako se naj trosijo umetna gnojila. — Gnojenje travnikov. — Iz razprav osrednjega odbora c. kr. kmetijske družbe za Štajersko. — Perutninarski list: Nepravilna jajca pri perotnini. — Iz podružnic in krajinah društev. — Gospodarske drobtine. — Tržna poročila. — Zadruga: Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem. — Oznanila.

Delitev.

Marsikateremu bravcu bo postalo ob tem napisu neprijetno, ker si bo mogoče mislil, da smo sedaj v agrarno postavodajo sprejeli že tudi besede iz govoric socijalnih demokratov v bodočni državi in da se bo sedaj vse enakomerno razdelilo. O tem pa ni govora. V tem slučaju nam gre pred vsem za postavo, ki jo je sprejel deželni zbor v svojem zadnjem zasedanju in ki zadeva delitev skupnih zemljišč in ureditev upravnih in porabnih pravic, ki so ž njimi v zvezi. Ta postava hoče spraviti jasnost v pravne razmere pri skupnih zemljiščih. Pred vsem se naj izloči oni del skupnega zemljišča, ki je last občine (glavna delitev). Nato se naj ostalo ali razdeli med posamezne udeležence ali pa regulira. Glavni delitvi sledi torej vedno posebna delitev ali regulacija. Ker pa niso povsodi občine udeležene pri skupnih zemljiščih, so večkrat posebne delitve in regulacije brez predidoe glavne delitve.

Delitev se vrši enako kakor zlaganje s pozivom od strani vpravičenca, to se pravi, če zahtevajo upravičenci, se izvrši delitev z odlokom deželne komisije. Sicer pa lahko oblast delitev odkloni. V tem slučaju se izvrši namestu delitve le regulacija, delitev, ki se je predlagala, pa se ne izvrši. Sicer pa si lahko oblast pridrži odločitev vprašanja, ali in v kolikor se naj ugodi zahtevi po delitvi, oziroma regulaciji, za poznejši del postopanja.

Ako je postala delitev pravomočna, potem se, kakor pri zlaganju posestev uvede postopanje in se naznani uradno poslovanje lokalnega komisarja. Ostalo postopanje se razdeli v štiri stopnje: 1. poizvedba, 2. zapisnik deležev, 3. načrt in 4. sklepno postopanje. Poizvedba se vrši na ta način, da se na podlagi uradno poskrbljenih izpiskov iz zemljiških knjig in listov iz katastralne mape, na podlagi mejnikov in mejašev obhodijo meje skupnih zemljišč ni če treba zaznamujejo. Istočasno sestavi lokalni komisar na podlagi zemljiške knjige, sporazumno s strankami in županom imenik vseh udeležencev pri delitvi. Na podlagi teh poizvedb se sestavi „zapisnik neposredno udeležencev“, ki se razporeži za dobo

14 dnij, da si ga lahko ljudje ogledajo in po potrebi kaj ugovarjajo.

Če je postal ta zapisnik pravomočen, po tem skuša lokalni komisar dognati delne pravice. Najtežavnejše pri tem je, da se mora pred vsem doseči sporazum med posameznimi udeleženci. Če se ta ne doseže, potem se morajo porabiti listine, uradni odloki (pred vsem zemljiška knjiga) in dognano posestno stanje. Če ni dovolj dokazil, se ozira na dejansko porabo v teku zadnjih desetih let. Zadnje sredstvo je določitev hišne in zemljiške potrebe, po kateri se delne pravice na novo določijo. Pri vsem tem se sestavi izvirna mapa delnega zemljišča.

Temu sledi ocenjevanje delnih pravic in zemljišč, ki se naj razdele, ali sporazumno, ali pa na podlagi cenitve, ki jo izvršijo strokovnjaki. Vrednost zemljišča se določi s tem, da se pred vsem bonitira, potem klasificira in tarifira. Delne pravice posameznih udeležencev in drugih upravičencev ž njihovimi ocenitvami, vzajemno razmerje teh pravic in vrednostij in ocenitev zemljišč, ki se naj razdele, se potem sestavi v zapisniku delnih pravic, ki se razporeži za 14 dnij javno, da ga lahko udeleženci pogledajo in se eventuelno pritožijo.

Ko se je tako določil objekt delitve, njegova cena in osebe, ki pridejo pri tem neposredno v vpoštev, se začne z zemljiškim odškodovanjem, ki se izvrši na podlagi odškodninskega računa; še prej pa se projektirajo potrebne skupne naprave (pota, kanali in jarki za zamakanje in osuševanje i. t. d.) Na podlagi tega računa se projektira novo lice zemljišča na mapi (načrt razdelitve), pri čemer se mora pred vsem ozirati na lahek način gospodarjenja (obliko, zvezo z zasebnim imetkom, oddaljenost od gospodarstva, dohodnost, lahko osuševanje i. t. d.). Če se je to vse doseglo in so udeleženci zadovoljni, potem se dosednji podatki strnejo v načrtu delitve, ki naj kaže pregledno vse, kar se je dognalo in izračunalo. V tem načrtu se določi tudi vse, kar zadeva rabo, ohranitev in upravo posestva.

Sklepno postopanje sestoji v tem, da se zemljiška knjiga po novih podatkih popravi, da se popravi kataster in da se določijo stroški. Kakor pri zlaganju,

tako posodi tudi tukaj dežela potrebn zneske.

Regulacija se vrši, če ne uradnim potom, tudi na poziv in pri njej se dela enako kakor pri delitvi. Tudi za regulacijo se skupno zemljišče najprej s pomočjo zemljiške knjige in katastralnih map dožene in potem njegove meje na licu mesta poiščejo. Nato se, kakor pri delitvi, določijo s povpraševanjem in poizvedbami udeleženci in se s splošnimi podatki vpišejo v zapisnik, ki se ravnotako razporeži 14 dnij na ogled.

Pri regulaciji se pred vsem določi, kako se naj naravna raba udeležencev dožene, torej pri skupni paši število in vrsta goveda in čas paše. Tudi pri lesu se določijo skupni deleži po periodični skupni koristi, po številu debel in prostornini. V vsakem slučaju se mora dognati trajna plodovitost skupnega zemljišča za vsako vrsto porabe, in sicer po onih enotah, ki so se porabile pri določitvi delnih stroškov pri teh vrstah porabe. Če se naj n. pr. določi pridelek kake kravje paše, potem se določi v tistem kraju običajna cena one množine sena, ki jo rabi krava v teku 180 dnij. Od tega se odtegnejo stroški za pastirja in drugo. Trajna množina vrednosti pridelka vsake porabe se kot podlaga za regulacijo izkaže v zapisniku delnih pravic. Razun tega pridejo vanj delne pravice zadrušnikov in neposredno udeležencev s svojim razmerjem po vrednosti porabe. Tudi ta zapisnik se, kakor pri delitvi, razporeži 14 dnij splošno na ogled.

Pred vsem se sestavi načrt skupnih naprav in proračun stroškov. Samo-umevno je pač, da so lahko te skupne naprave zelo različne. Navadno so potrebni mosti in brvi, jarki za zamakanje in osuševanje, v gozdnatih krajih pota za odvažanje lesa, pri skupnih pašah živinske staje i. t. d. Posebno važne pa so kot skupne naprave meliorizacije na zadružnih planšah (varnostne stavbe, ceste in pota, napoji, koče in staje, plati i. t. d.) Nato se sestavi načrt regulacije. Ta mora obsegati: 1. Trajno vrednost skupnega zemljišča po posameznih vrstah porabe; 2. označenje reguliranih pravic in njihovo bodočno vršenje; 3. pregleden sestav vsled nove regulacije nastalih zemljiščnih in pravnih razmer; 4. podatke o potrebnih novih napravah in določbe o njihovi

napravi, rabi in ohranitvi; 5. uredbe bodoče uprave (upravni statut).

Če se naj regulirajo gozdna skupna zemljišča, potem se nastavi poseben načrt o gospodarstvu, ki mora izkazovati trajno vrednost. Če to vsled prevelikega izrabljanja ali iz drugih vzrokov ni več, potem se načrt popravi. Če gre za manjše gozde in za preproste obratne razmere, potem se napravi samo mal program, kako se naj s tem zemljiščem ravna v prihodnjih desetih letih. Pri teh regulacijah se nadalje nastavi gozdni red, ki naj določi način rabe in odvažanje pridelkov. Pri regulaciji skupnih planš in paš se morajo v načrt regulacije sprejeti posebne določbe, ki urejajo pašo. Najvažnejše izmed teh določb so: 1. o zavarovanju zemlje; 2. gojenju zemlje (zamanje in osuševanje, odpravljanje kamenja in gruča, krčenje, shranjevanje in poraba gnoj); 3. o boljšem gospodarjenju (naprava cest in potov, napojev, vodovodov, koč in staj, plotov i. t. d.); 4. zavarovanje zoper usade in padajoče kamenje; 5. o gojenju in varstvu planinskega gozda in senčin; 6. o pospeševanju obrata, posebno zadružnega, vsekakor pa o ureditvi najema; 7. o prigonu in odgonu, menjavanju paše in pastirjevanju; 8. o preprečevanju odvoza krme in gnoj; 9. o zalogah krme za čas pomanjkanja; 10. o eventuelni zmanjšavi kozje in ovčje paše; 11. o pribežiščih in zavetju pred snegom.

Pri skupnih napravah prispevajo udeleženci pri stroških in sicer v razmerju s svojimi delnimi pravicami.

Statut o upravi mora med drugimi obsegati tudi sledeče: 1. Kedo in na kak način vpostavi upravo; 2. da lahko vpostavi upravo oblast, če tega udeleženci ne store; 3. da statut ne velja in ni obvezen samo za sedanje zadružnike, ampak tudi za vse poznejše udeležence pri skupnem zemljišču; 4. da se sme torej statut (in regulacijski načrt) spremeniti le od oblasti; 5. da se lahko vsak prestop zoper odločbe regulacijskega načrta in statuta, kakor tudi zoper odredbe uprave, ki se strinjajo s pravili, ali zanemarjanje uprave od oblasti kaznuje. Regulacijski načrt, ki ga lokalni komisar sestavi po teh načelih, se v nalašč za to sklicanem zborovanju naznani, natanko razloži in potem razpoloži 14 dni na vpogled.

Nadzorovanje gospodarstva agrarnih skupnosti nadzorujejo različno od starejših tozadevnih postav agrarne oblasti. Postava ima tudi posebne določbe zoper odstop deležev od upravičenih zemljišč, tako da postanejo delne pravice obvezne. Gospodarstvo se uredi, ko je končana delitev in regulacija po postavi, sprejeti od deželnega zbora, dočim je bilo prej postopanje z delitvijo končano. Agrarne oblasti se ne umaknejo s pozorišča, kakor pri starejših agrarnih postavah po drugih kronovinah, ampak ostanejo kot agrarno-politični tehnični strokovni uradi.

Sedaj gre samo za to, da pridejo v te agrarne urade sposobni možje, ki stvar umejo in se zanjo zanimajo; potem bodo agrarne postave, ki jih je sklenil deželni zbor, za našo deželno kulturo in za vse naše kmetovavce pravi blagoslov.

Trgovina s surovim maslom.

Neznansko žalosten položaj na dunajskem trgu za surovo maslo je dal Splošni zvezi gospodarskih zadrug na Dunaju povod, da je 13. novembra 1908 sklicala na Dunaj konferenco zastopnikov gospodarskih in mlekarških deželnih korporacij pod predsedstvom generalnega zastopnika gospodarskih zadrug, dr. Pavla viteza pl. Störcka, ki so se je udeležili tudi zastopniki c. kr. poljedelskega ministrstva (ministerjalni svetnik dr. Ertl in mlekarški nadzornik Charausek) in profesor za mlekarstvo na c. kr. visoki poljedelski šoli dr. Vilibald Winkler. To konferenco je povzročilo dejstvo, da je cena surovega masla na dunajskem trgu že dolgo časa izredno nizka in da je padla povprečna cena pod 2 K 50 v, dočim znaša cena za surovo maslo po drugih mestih od 2 K 80 v do 3 K 20 v kg. Na dunajskem trgu je preveč surovega masla. Po poročilu vodje mlekarškega oddelkasplošne zveze gospodarsk. zadrug, inženjerja viteza pl. Raffaya leži v dunajskem skladišču nad 2000 meterskih stotov surovega masla, ki se bo pa po večini moralo ali stopiti ali prodati v mrtev kup. Tudi v budapeščanskem skladišču so baje velike množine v zalogi. Cena je padla pred vsem zaradi tega, ker se je iz Galicije in iz Ogrske pripeljalo zelo mnogo masla. Da se te nezdrave razmere na dunajskem trgu zboljšajo, je vodja mlekarškega oddelka Splošne zveze predlagal, naj se dunajska borza za surovo maslo, pri kateri je udeležba zelo majhna, preustroji in naj se ji da praktična opora na ta način, da se priredijo dražbe surovega masla in naj se v ta namen ustvarijo potrebna skladišča.

Maslo se naj klasificira, sistem letnih sklepov, ki ne vpliva ugodno na kakovost masla in ki se ga v slabih razmerah trgovec tudi ne drži, se naj opusti in naj se po danskem, holandskem in nemškem vzoru uvedejo dražbe. S tem bi se kakovost vednoboljšala in slabo blago, ki povzroči sedaj, da cena pada, bi ne prišlo več na trg. Zastopnik maslarske zadruge v Schärdingu se je izrazil za ročno prodajo, ki so jo gornjeavstrijske zadruge z vspehom uvedle, zastopniki čeških, moravskih in galiških zadrug pa so odsvetovali popustiti letni sklep in se tako dati popolnoma trgovcu v roke. Moravski zastopnik je dokazal, da se je pri letnih sklepih doseglo 2 K 60 v, brez sklepov pa le 2 K 40 v.

Zanimiva so bila izvajanja ravnatelja dunajske mlekarne Kaiserja, iz katerih se je dalo posneti, da je bilo zadnji dve leti na dunajskem trgu po osem mesecev preveč, po dva meseca pa premalo masla. V času, ko ga je bilo preveč, se je dogajalo, da se niti najboljše maslo ni moglo prodati. Če bi se sklepi odpravili, bi prišla vsa nevarnost na stran producenta. Produkcija se mora spraviti z oddajo v skladišče in ogrska konkurenca se lahko vzdrži le z dobrim blagom. Želeli je, da poučijo potovalni učitelji producete o celi stvari.

Zastopnik Češke je posebno karal ravnanje maslarske zadruge v Schärdingu, ki prodaja na Češkem in Moravskem maslo

pod ceno domačih zadrug in producentov in tako onemogočuje stremljenje zadrug, da bi se cena surovemu maslu zvišala. Tako ravnanje se ne sme več nadaljevati. Da se ustvari primerna cena, je treba v vseh deželah ustvariti zavode, ki bodo vedno dognali količino, prodajo, zalogo in ceno ter vse takoj naznanili Splošni zvezi na Dunaj. Kako važna bi bila taka organizacija, se vidi posebno iz izvajanj gališkega zastopnika, ki je poročal o krakovski centrali za vnovčevanje mleka, ki jo je ustanovilo mlekarško društvo za Galicijo in ki jo podpirata država in dežela, da se je izborna obnesla, da se trgovsko vodi in da se je ž njeno pomočjo večkrat na Češkem in Nemškem pridobil za ugodne cene trg za surovo maslo. Cena znaša povprečno 2 K 90 v za kg. Mlekarški nadzornik Charausek priporoča skupno nastopanje in obsoja konkurenco z nižjimi cenami od zadružne strani.

Splošno se je povdarjala potreba zanesljive in pravočasne statistike o produkciji. Posebno pozornost treba posvetiti za izvoz Nemčiji. To pa bo mogoče le tedaj, če bo naše maslo boljše in trpežnejše. Prva naloga sedaj je statistika po vseh deželah, ki jo naj oskrbujejo mlekarške organizacije in kjer teh ni, gospodarske zadružne zveze, ki pa naj ostanejo v vedni zvezi z mlekarškim oddelkom Splošne zveze na Dunaju. To statistiko naj podpira pri organizaciji država. Načelo trdnih sklepov se naj ne opusti, ker v sedanjih razmerah producent brez njih ne more shajati. Splošno bi se lahko priporočalo, da se dasta dve tretjini na trden sklep, ena pa na prosto prodajo.

Če bodo padli nasveti konference na rodovitna tla, lahko upamo, da se bodo razmere kaj zboljšale; ne smemo pa prezreti, da dajejo statistične poizvedbe le tedaj trajne uspehe, če nam ne bo treba računati z ogrsko konkurenco, ki obstaja še vedno in vkljub vsemu in ki vpliva trajno neugodno na avstrijski trg.

Glavni tajnik Juvan.

Demonstracije o rezi vinske trte.

(Izviren spis.)

Pregovor pravi: Rezač nese zvečer na škarjah polovnjak vina domov. S tem se hoče reči, da zahteva rez prebrisanega, razumnega delavca, kakoršnih je žal zmira manj na kmetih. Med tem ko je za gnoj kidat, drve cepit vsak delavec dober, ker pri tem delu si ni treba glave belit, je pri rezi vse drugače. Pri tem delu se še ne more ljudem naročit kako naj režejo, ker rez se mora po trsu ravnati, ker narobe ni mogoče.

Kmetijskim podružnicam, bralnim društvom in občinam se priporoča majhne demonstracije o rezi prirediti. Te so brezplačne. Iz okrajev Brežice, Ševnica, Kozje, Laško, Celje, Konjice se je treba radi tega samo na podpisanega obrniti.

Marsikateri stari viničar si pri tem misli: To je pa vendar neumščina, da me sedaj na stare dni še kdo hoče učiti, kako da naj režem. Pri teh demonstracijah se ne gre za to kazati kako se naj s škarjami ali vinjekami ravna, ampak da se raz-

ložijo pravila po katerih se ima rez rav-
nati. Če vprašamo enega viničarja zakaj
režete tako in ne drugače? Tako se po
navadi odreže: „Zato, ker zmiraj tako
režemo, ali: zato, ker vsi drugi tako režejo.
Namen demonstracije je, ljudem razjasniti,
kaj za ena prednost — dobiček je rezati
tako in kaj za ena zguba — škoda je ali
bo, če se reže drugače. Viničar delavec,
kateremu so ti razlogi enkrat jasni, bode
manj vina na škarjih domov z nosil.

Naloga potovalnih učiteljev med dru-
gimi je tudi ta, kmetom vzor — ideal
opisat — pred oči postaviti, kakšno bi
moralo — ali bi lahko kmetijsko gospo-
darstvo bilo. Vsak bi se moral za tem
vzorom truditi in stremeti, nekateri pride
bliže, drugi ostane bolj zdej. Pa eno je
resnica. Dva soseda prevzameta posestva
čez. Prvo je v dobrem, drugo v slabem
stanju. Do konca življenja prvi svoje kme-
tije ni poslabšal, pa tudi ne zboljšal. Drugi
je svoje posestvo v teku svojega življenja
veliko zboljšal, dohodke povzdignil, pa vse
eno je še posestvo veliko slabše kakor
ono, njegovega soseda. Življenje prvega je
bilo brez cilja, brez pomena, ali vsaj an
gospodarskem polju ni bil napreden mož.
Ker nikdo nima takšnega posestva, da bi
ne bilo ničesar za zboljšati, in pri miru
ostat, to se pravi dandanes nazadovat. Ta
drugi to je le pravi mož. Čast ne obstoji
v tem, lepo posestvo od starišev prevzeti,
ampak v tem, da se posestvo zboljša, do-
hodki povzdignejo.

Kmetje vsake prilike, katera se Vam
nudi za razširjenje Vašega znanja, po-
služite se je.

Goričan
potovalni učitelj, Maribor.

Kako se naj trosijo umetna gnojila.

Piše Franc Škerlec, ekonom v Vičancih pri Veliki Nedelji.
(Izvirni spis.)

Ker se pečam že več let z umetnimi
gnojili in imam pri tem veliko izkušenj,
sem nekatera učinkovanja že tu in tam
razglasil, mi še pa vedno dohajajo vpra-
šanja v zadevi umetnih gnojil. Da mi
pa ne bode treba vsakemu posebej od-
govarjati, zapišem važnejše točke o tro-
šenju teh gnojil v sledečem spisu. Ne
mislim sicer pri tem, da bi naj umetna
gnojila spodrinila živinski gnoj, kakor
so mi že kaj takega starokopitni kimovci
pravili, **ampak kateremu primanjkuje
hlevski gnoj, ta se naj oprime umetnih
gnojil**; kajti Bog je zemljo stvaril za to,
da nam koristi in da nas in živali redi.

Če se umetna gnojila previdno tro-
sijo, so rastlinam to, kar lačnemu želodecu
košček kruha. Najbolje storiš, ako umetna
gnojila enakomerno raztrosiš, najprej
po dolgem in potem počez ob pravem
času. Bolje je, da je trosiš dva meseca
prezgodaj, kakor en mesec prepozno.
Posebno Tomaževo žlindro, kajnit in
kalijevo sol moraš rano potrositi, da se
prej razkrojijo v zemlji redilne snovi,
katere dostikrat škodujejo zrnju pri
kaljenju. **Treba je torej pazljivosti.** Čilski
solitar sejaj zgodaj na spomlad na ozimno
setev, takoj ko se rast gane; čez kake
tri tedne posejaj drugo polovico čilskega
solitra. Ne sejaj takrat, ko zapaziš že
klasje, kajti škodovalo bi ti dvakrat več,
ko hasnilo. Superfosfati se razločujejo

v rudninske superfosfate in superfosfate
iz kostne moke, ki so pa pri učinkovanju
fosforove kisline jednaki. Superfosfati
zelo hitro učinkujejo, ker je njih kislina
lahko raztopliva. Trosiš jih lahko na
spomlad na strme travnike.

Žveplenokisli amonijak lahko trosiš
že jeseni, ker ne gre v izgubo. Ker se
pa amonijakov dušik le tedaj ves pre-
kraja v dušik, če je v zemlji zadosti
apna, rabi ga torej na apneni zemlji.

Zapomni si dobro, da vsa gnojila
jednakomerno trosiš. Ne tako, kakor sem
nekoč opazoval dva pijana delavca, da
sta jih kar na kupe metala. Nekateri
rastline so imele potemtakem preveč,
druge pa čisto nič. Potem pa je še
gospodar pravil, da je umetni gnoj za
nič. Pri raztroševanju umetnih gnojil je
treba torej največje pazljivosti! Ako daš
eni rastlini preveč živinskega gnoja, drugi
pa čisto nič, tudi nemoreš imeti dobrih
uspehov. Ali boš pa tudi rekel, da je
živinski gnoj za nič?

Če se nekateri posmehujejo onemu,
ki dela po „novi metodi“, to je ravno
tako neumno, kakor čislati one, ki še po
starem kopitu delajo.

Gnojenje travnikov.

Dosedaj se je žalibog premalo gle-
dalo na pametno ravnanje s travniki
in vendar si lahko s travniki v se-
danjih tako slabih časih svojo živinorejo
precej povzdignemo, ž njo pa naredimo
tudi vse naše gospodarstvo bolj dobič-
konosno in uspešno. Naloga kmetovavca
je, ne le povečati pridelek svojih trav-
nikov, ampak ga tudi zboljšati. Pred vsem
je potrebno, da se osnažijo, travniki z
brananjem tako zelo škodljivega hmelja in
da se travniki nato primerno pognojijo.
Kako važno je gnojenje, vidimo pač naj-
bolje, če pomislimo, da vzame srednji
pridelek 40ih meterskih stotov krme na *ha*
travniku 24 *kg* fosforjeve kisline in 72 *kg*
kalija, snovi, ki se morajo zemlji v večji
meri povrniti, če jih naj najdejo pri pri-
hodnji košnji rastline dovolj v zemlji.

Izkušnja uči, da se lahko posebno z
gnojenjem s superfosfatom in kajnitom
poviša pridelek krme, kar se tiče kako-
vosti in množine, ker rabijo dobre in
lahko prebavljive rastline v prvem času
svojega razvoja dovoljno množino redilnih
snovi. Za to se porabi najbolje super-
fosfat, ker se ž njim trosita obe gnojili
v dovoljni meri naenkrat. Na *ha* raču-
namo 3 do 5 meterskih stotov kalijevega
superfosfata v primernem razmerju.

Če se travnik primerno obdeluje in
gnoji, večkrat košljivo vprašanje, kako se
naj odpomore pomanjkanju krme in splošni
gospodarski bedi, niti ne nastane.

Sledeči poskus kaže, kaki uspehi se
lahko dosežejo s pravilnim gnojenjem
travnikov:

1 Parcela (1 *ha*) negnojena, pridelek
je znašal 6.720 *kg*;

2. parcela (1 *ha*) gnojena s 450 *kg*
superfosfata, pridelek 8.260 *kg*;

3. parcela (1 *ha*) gnojena s 450 *kg*
superfosfata in 800 *kg* kajnita, pridelek
9.160 *kg*.

Z gnojenjem dosežen čisti dobiček je
znašal na *ha* druge parcele 64 K 06 v,
pri 3. parceli 90 K 26 v.

Za izračunanje čistega dobička so se
vzele v podlago tam običajne krajevne
cene za superfosfat 100 *kg* 9 K 72 v, kaj-
nita 100 *kg* 4 K 60 v in krme 100 *kg* 7 K.

Iz razprav osrednjega odbora c. kr. kmetijske družbe na Štajerskem.

Seja dne 12. februarja 1909. Začetek ob
10. uri predpoldne.

Navzoči so sledeči gospodje: Pred-
sednik eksclenca Edmund grof Attems,
oba podpredsednika Henrik vitez pl. Ples-
sing in Roman Neuper, zastopnik vi-
soke vlade c. kr. dvorni svetnik Henrik
vitez pl. Hammer-Purgstall, 20 članov
O. O. in glavni tajnik Juvan kot za-
pisnikar.

Predsednik pozdravi navzoče in naz-
nani, da so opravičili svojo odsotnost člani
O. O. gospodje Burger, Ecker-Eck-
hoffen, Lenko, Stocker, Roš, Zed-
lacher.

Zapisnik zadnje seje se ne čita, ampak
kroži v vpogled.

Najprej se posvetuje O. O. o pro-
šnji podružnice Št. Ilj v Slov. gor.
da se ji da podpora v znesku 200 K
za prireditve vinskega sejma. Po-
ročevavec glavni tajnik Juvan smatra to
prireditve v svrhu pospeševanja prodaje
vina kot zelo zaželeno in predlaga, naj
se prošnja izpolni. Predlog se sprejme.

Nato so se rešile razne prošnje občin
(med njimi tudi Braslovč) za sejme.

Poročilo in predlog glavnega
tajnika, glede uvedbe nekaterih
zunanjih sprememb pri urejevanju
družbinega lista. Z ozirom na vedno
večje število članov in podružnic, nadalje
obravnavanj O. O., je potrebno, da se
poročila iz podružnic in krajskih društev
primerno skrajšajo, da se na ta način
pridobi v družbinem glasilu prostora za
strokovne članke. Predlog se sprejme.

Poročila in predlogi odseka za
živinorejo in mlekarstvo:

a) O sklepih 85. rednega druž-
binega občnega zbora, naj se spre-
meni postava o živinoreji. O. O.
sklene, da se bo o tej stvari posvetoval
še le tedaj, ko bo predložil deželni odbor
nov osnutek postave.

b) Deželni odbor prosi za izjavo
o prošnji okrajnega odbora gor-
njeradgonskega, naj se prideli lju-
tomerskemu. Poročevavec član O. O.
gospod Mursa bi se rad o vsej stvari še
natančneje informiral in bo zato stavil v
prihodnji seji končne predloge. Se vzame
na znanje.

c) Deželni kulturni svet v Črno-
vicah prosi, naj se pridružimo nje-
govim peticiji, da se sprejme v novo
postavo o živinskih kugah tudi
nalezljivi katar na spolovilih ali
govejska prosasta kuga. Poročevavec
član O. O. gospod Januschke razloži
natančno razloge s strani kmetovavcev,
ki govorijo zoper to, da bi se ta nalez-
ljiva bolezen vsprejela v novo živinsko
postavo in predlaga: Predlogu, naj se
vsprejme katar na spolovilih v novo po-
stavo o živinski kugi, se ne moremo pri-
družiti. Primerno in želeti pa bi bilo, če
bi država plačevala stroške za poizvedbo
te bolezni, za pouk živinorejcev in za

zdravljenje, dežela, okraji in občine pa del stroškov — kakih 50 od sto za zdravila in desinfekcijo.

d) Izjava visoki c. kr. namestniki o prošnji kmetijske podružnice v Radvanji za podporo za gnojišča v letu 1909. Poročevavec prvi podpredsednik gospod Henrik vitez pl. Plessing poroča, da je odsek za živinorejo in mlekarstvo sklenil po dolgem posvetovanju predložiti sledeči predlog, da se sprejme: C. kr. namestniki se naj naznani, da je visoki deželni odbor postavil iz državnih in deželnih sredstev 12.000 K za hlevske stavbe in gnojišča v proračun in da morajo prošniki iz Srednje in Spodnje Štajerske vložiti svoje prošnje po gospodu potovalnem učitelju Martinu Jelovšku pri deželnem odboru. Da bi se prosilo za podporo naravnost pri c. kr. poljedelskem ministristvu, ni ravno dobro, ker v tem slučaju ni nobenega jamstva, da se bo podpora res tudi primerno porabila. Predlog se sprejme.

e) Izjava centrali za varstvo gospodarskih in logarskih koristij na Dunaju o osnutku postave o živinski kugah. Poročevavec, član O. O. gospod Klammer pozdravlja osnutek, ki ima velike prednosti za gospodarstvo, ker se ž njim bolj pritegne država za odškodnino in ker nova postava marsikje ni več tako stroga ko stara. Nato govori o določbah posameznih točk in poda celo vrsto sprememb in dodatkov, kakor, da se naj prepove prodaja zdravil, da se mora tudi kuga pri divjačini in govedu naznaniti, pri tuberkulozi in bezgavki, da se mora prepovedati neopravičeno zdravljenje, da se mora garjeva živina, če pogine, zakopati, da se naj poginjena divjačina zakoplje, razširi odškodnina pri kugi na gobe in parkljih, naj določi odškodnino kužna komisija, naj se razširi odškodnina pri vraničnem in šumečem prisadu in pazi pri podeljevanju živinskih potnih listov ob mejah i. t. d. O. O. je nato pooblastil referenta naj pri prihodnji seji centrale v tem smislu zastopa njegove želje.

Izjava visoki c. kr. namestniki o razdelitvi 6000 meterskih stotov solnih odpadov med pomanjkanje trpeče kmetovavce. Poroča glavni tajnik. Njegov ključ za razdelitev, ki se opira na množino velike živine v vsakem okraju, se sprejme in sklene se poprositi namestnijo, naj ga odobri in takoj začne z razdeljevanjem. Tudi dodaten predlog gospoda člana. O. O. Hotterja, naj se naroči za živinorejo, da se dobi zagotovilo trajno boljših in cenejših solnih odpadkov za krmo živini, se sprejme.

Član O. O. gospod Klammer poroča nato v imenu odseka za izvršitev družbinih stvari o prošnjah nastavljenecv za zvišanje, oziroma regulacijo njihovih plač in na njegov predlog se sklene, da se 86. občnem zboru dne 17. marca 1909 predlaga, naj se gospodu oficijalu Emanuelu Skoriču na njegovo prošnjo spremenita dve kvadrienalki po 200 K v tri trienalke po 200 K, kontoristinji gospodični Marti Jaklin zviša dosedanja plača 960 K na 1260 K od 1. januarja 1909, kontoristinji gospodični Ani Künzl plača 600 K na 720 K od 1. januarja 1909 in

uradnemu slugi gospodu Marxu na njegovo prošnjo zviša njegova plača od 1. januarja 1909 za 60 K.

Poročilo glavnega tajnika o korakih pri izvršitvi sklepa občnega zbora (predlog podružnice Friedberg), naj se skuša družbino glasilo razširiti. Vsem podružnicam so se razposlale okrožnice, naj naznanijo naslove gostilničarjev in trgovcev, ki so v poslovni zvezi s kmetovavci in ki bi torej prišli kot naročniki ali inserenti v vpoštev, s prošnjo, naj podpirajo družbino stremjenja. Od 116 podružnic jih je odgovorilo 50. Na podlagi teh odgovorov se je razposlalo 587 vabil trgovcem, ki so v zvezi s kmetovavci in od teh 587 je reagiral na vabilo samo eden, gospod Raimund Gigler, trgovec z železom v Brucku ob Muri. Poročilo se vzame na znanje.

Naznanila. Član O. O. gospod dr. Hotter poroča v imenu odseka za rastlinorejo glede objave podružnicam o subvencioniranju travnišč, ki se naj priobči v družbinem glasilu 16. januarja, kar se sprejme, in nadalje se sklene vsled poročila in predloga istega poročevavca v družbinih glasilih priobčiti svarilo pred nakupom ameriškega deteljnega semena, katerega sta baje došla dva vagona v Ljubljano.

Član O. O. gospod Mursa poroča nato o predloženi prošnji za ustanovitev gospodarske podružnice v Ivanjkovcih in predlaga z ozirom na to, da sosednje podružnice proti temu ne ugovarjajo in da so dani vsi predpogoji za ustanovitev kmetijske podružnice, naj se tej prošnji ugoti. Se sprejme.

Prošnjam kmetijskih podružnic Gleisdorf, Gradec-Okolica, Št. Lovrenc na Dravskem polju in Trbovlje, naj se odpišejo neizterljive terjatve na članarini v zneskih 67, 169, 110 in 46, skupno 392 K se ugoti in se pooblasti družbinega knjigovodjo, naj ta znesek odpiše.

Zahvalno pismo sadjerejskega društva za podporo pri prošnji za naknadno podporo v znesku 3.000 K za dunajsko sadno razstavo, se vzame na znanje, enako dopis visokega deželnega odbora glede vodstva planšarskih agend, dokler se ne konstituira planšarskih svet in vršenja planšarskega inspektorata po sankciji postave za varstvo planš.

Prošnji mestne občine Brežice, naj se več ne onesnažuje Sava od premogokopov Trbovlje in Hrastnik in naj se pri c. kr. namestniki prosi za pomoč zoper to, se ugoti in na predlog gospoda člana O. O. Schmida se sklene, da se naj pri tej priliki protestira tudi proti temu, da se vode iz premogovnikov vodijo v reke.

Član O. O. gospod Reitter govori o nezadostnih sredstvih vlade za odpravo pomanjkanja krme in opozarja na to, da je O. O. svoje dni za odpravo pomanjkanja svetoval tudi oddajo setvin v jeseni in v spomladi. Jesen je minila, ne da bi se razdelile setvine, in tako se bo zgodilo menda tudi v spomladi. Iz tega vzroka predlaga, naj se nemudoma

opozori visoko c. kr. namestnijo, da razdeli pravočasno setvine, travino in deteljno semenje in krompir. Predlog se sprejme.

Predsednik naznani na to, da bo na dnevnem redu prihodnje seje, ki se bo vršila 9. februarja, izvolitev razsojevalcev za graško borzo za sadeže in moko, proglasi zapisnik zadnje seje za odobren in zaključi sejo.

Perutninarski list.

Nepravilna jajca pri perotnini.

Pred kratkim se mi je ponudila prilika, da sem videl zelo čudno kokošje jajce. Sosedova kokoš je poginila in ko smo jo „secirali“, smo našli v njeni trebušni votlini malo, posušeno in komaj spoznato piščice. Tega si ne morem drugače razlagati, ko da je oplemenjen rumenjak na svoji poti iz jajčnika prišel na kak koli način v trebušno votlino in se tam izvalil.

Ta okoliščina me je napotila, da pri povedujem par stvari o nenavadnih jajcih pri perutnini, kolikor sem jih videl sam ali pa vsaj bral o njih.

Dočim se zgore opisani slučaj dogaja le zelo redko, kajti v knjigah, ki so mi na razpolago, ne najdem nikjer kaj enakega zapisanega, so jajca, ki se zaidejo, sploh manj redka. Jajce zajde navadno na ta način, da gre rumenjak namesto skozi jajčni odvodnik v trebušno votlino, kjer se popolnoma posuši in tvori kepico, ki je trda kakor rog.

Manj redka so dvojnata jajca, torej jajca, okoli katerih se nabere še enkrat beljak, ki se ogrne s kožico in luščinjem. Notranje jajce pa je v takih slučajih navadno brez rumenjaka, ima pa popolnoma razvito luščino, okoli katere se napravi potem še eno jajce, kakor smo zgore opisali. Večkrat se zgodi tudi, da se okoli prvotnega jajca sprime rumenjak, ki se obda potem še z kožico, beljakom in luščino. V prvem slučaju pa je jajce navadno zelo čudno spremenjeno; večkrat je prvotno, notranje jajce podobno črvu ali pa je kako drugače spačeno.

Navadna jajca, ki niso popolnoma zaprta ali obdana z luščino, niso posebno redka.

Tudi se lahko reče, da se najdejo zelo pogosto jajca, ki imajo kako drugo, ne „jajčasto“ obliko, ki so na primer vpognjena, zelo dolga ali okrogla.

Če najdemo v kurniku ali na dvorišču jajce, ki je brez lupine, vodeno in brez rumenjaka, obdano samo s prosojno kožico, potem imamo tako imenovano nepopolno jajce. To se zgodi posebno rado pri onem gospodarstvu, kjer je preveč petelinov. Ta nepopolna jajca, ki se imenujejo tudi popačena, lahko imajo tudi lupino; vedno pa jim manjka rumenjak, ker obstajajo samo iz beljaka, ki se je nabral v jajčnem odvodniku.

Od teh jajec moramo ločiti „slepa“ jajca, ki se tudi različno imenujejo, ki so ali brez luščine ali pa imajo le zelo drobno luščino, a imajo beljak in rumenjak. Vzrok za to je navadno vnetje jajč-

nega odvodnika. Tudi nesejo kokoši rade taka jajca, če jim dajemo preveč hrane, posebno koruze. Tedaj se mora hrana na vsak način spremeniti. Tudi se kokoši ne smejo sem in tje poditi in preganjati, ker potem rade nesejo jajca z zelo mehkiimi luščinami; takrat gre namreč jajce prehitro skozi oni del jajčnega odvodnika, ki izločuje apno, tako da se lupina ne more dovolj hitro napraviti. — Zgodi pa se nasprotno tudi večkrat, da ležejo kokoši jajca z zelo debelo in trdo lupino; to pa se zgodi tedaj, če gre jajce prepočasi skozi jajčni odvodnik, tako da se ga oprime preveč apna.

Jajca z dvema rumenjakoma je videla pač že vsaka gospodinja, saj niso ravno redka.

Bolj redka pa so „plastasta“ jajca, ki nastanejo tedaj, če je jajčni odvodnik bolan. V tem slučaju namreč ne izločuje beljaka, ampak v legah tibrin, tako da dobimo čebulam podobna jajca, ki so lahko večkrat prav velika.

Ravno tako redka, kakor prvi slučaj (jajce, ki se je v kokoši izvalilo) bodo menda tudi zraščena jajca. V takih slučajih so zvezana redko tri, navadno pa dvoje jajec z eno apneno lupino, jajca so obdana z kožico in navadno eno poleg drugega. Redko je, da bi obdajala taka zraščena jajca navadna lupina.

Razun tega se najdejo mogoče še druga spačena jajca, ki jih lahko povzroči tudi kaka tuja stvar v kokoši a taki slučajji bodo pač redki.

Bolezni v jajcu ga navadno ne spačijo in zato jih tukaj ne moremo obravnavati.

Vsa taka jajca bi se našla bolj pogosto, ker niso ravno zelo redka in se znese vsak dan mnogo jajec, a kokoši jih navadno, kakor hitro jih znesejo, snejo.

R. St.

Iz podružnic in krajnih društev.

= **Mestinje.** Kmetijska podružnica Mestinje-Sv. Peter na Medvedovem selu, ki je začela delovati 28. maja lanskega leta, je imela v gostilni g. A. Smeha v nedeljo dne 17. jan. svoj občni zbor. Prihitelo je na ta zbor lepo število udov iz Sladke gore, od Sv. Petra, Sv. Eme, iz Zibike in Šmarja. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik Štefan Inkret, kmet v Lašah. Tajnik podružnice, župnik Gomilšek, je poročal o delovanju podružnice l. 1908. Štela je koncem leta 168 udov in sicer pri Sv. Petru na Medv. selu 47, na Sladki gori 43, pri Sv. Emi 33, v Zibiki 35, v Žusmu 4, v Šmarju 4, v Kostivnici 1 in v Poljčanah 1. Priredila je 12 poučnih zborovanj, na katerih sta govorila gg. Jelovšek in Belle. 24 udov je po podružnici prosilo za drenažiranje travnikov. Razpečalo je 200 meterskih stotov Tomaževe žlindre in 50 meterskih stotov kalijeve soli. Podružnični odbor je v štirih odborovih sejah razpravljal o mnogih važnih zadevah kmetijstva ter se obračal na osrednji odbor za posredovanje ali od pomoč. Iz blagajnikovega poročila posnemamo, da je imela podružnica l. 1908 4599 K 80 v denarnega prometa in koncem leta 140 K 50 v premoženja, od katerega dobé župnije podružničnega okoliša na nje pripadajoči znesek na

prosto razpolago. Za novo leto je plačalo udnino 110 udov, novih udov je pristopilo doslej 28. Vsi stari udje se opominjajo, da naj udnino za 1909 gotovo vplačajo do 10. februarja. Za občni zbor kmetijske družbe so bili izvoljeni za odposlance župnik Gomilšek od Sv. Petra in sladkogorski župnik Krajnc in Jurij Pevec pos. v Zibiki. V slučaju potrebe se še odloči četrti odposlanec. Razne predloge za občni zbor so stavili župnik Krajnc, društveni tajnik, kmeta Stef. Skale in Jurij Pevec. Kletarski nadzornik Iv. Belle je v svojem jako zanimivem govoru izrazil svoje veselje nad živahnim delovanjem podružnice ter udom priporočal boljše obdelavanje zemlje, napravo vzornih gnojšč, vzornih posestev. Večkrat naj bi se priredila poučna potovanja v druge kraje. Priporočal je kmetijsko knjigovodstvo, skupno razpečavanje pridelkov, mnogo poučnih shodov. Župnik Krajnc je predlagal, naj se izreče zahvala in priznanje delavnemu odboru, čemur so vsi udje soglasno pritrdili. Končno se predsednik podružnice zahvali vsem za udeležbo in izreče željo, naj bi vsi stari udje ostali zvesti družbi in še novi pristopili, da se bo podružnica krepko razvijala l. 1909., v katerem bodo udje deležni raznih podpor in ugodnosti glavne družbe, kar ni bilo mogoče v starem letu, ker je podružnica komaj pol leta delovala in so podpore že bile prej razdeljene. Z velikim zadovoljstvom smo se udje razšli in sklenili, da bomo vse storili, da nam bo lahko podružnica v bodoče prav veliko koristila.

Fr. Sal. Gomilšek, tajnik.

Št. Ilj v Slov. gor., 31. januarja 1909. (Vinski sejem.) V četrtek 28. t. m. je priredila podružnica kmetijske družbe v Št. Ilju v Slov. gor. vinski sejem. Otvoril ga je ob 10. uri predpoldne načelnik podružnice, gospod R. Repnik, na kar je govoril gospod deželni vinarski in sadjarski nadzornik Franc Stiegler iz Gradca zelo poučno in zanimivo o pomenu vinskih sejmov in o letu 1908 kot vinskem letu. Na sejmu je bilo zastopanih nad 150 poskušanj (med temi tudi sortirana vina, kakor burgundec, traminec, laški zeleničič, žlahtnina, silvanec, rulandec, muškat i. t. d.), ki so precej častno zastopala vina, ki se pridelujejo v gornjih slovenskih goricah. Sejem je bil z obeh strani zelo dobro obiskan; vsi pa so bili polni hvale nad barvo in okusom razstavljenih vin. Mnogo vina, ki je bilo razstavljenega, se je takoj prodalo, še več pa so si ga vinotržci zaznamovali in zapomnili za poznejše nakupe. Vino so razstavili sledeči člani podružnice: Bartl Janez iz Kršnice, Baumann Franc iz Dobrenja, Baumann Janez iz Strihovca, Dobaj Anton iz Tremlovega Brega, Dobaj Alojz iz Št. Jurja ob Pesnici, Dreisiebner Gašpar iz Špičnika, Družovič Jožef iz Maribora, Eberle Wilhelm s Stare Gore, Eltschnik Jožef iz Slatine, Falke Otto iz Št. Jurja ob Pesnici, Ferk Jožef iz Št. Ilja, Ferk Karl iz Spodnjih Hlapij, Fischereider Franc iz Št. Ilja, Flucher Karl iz Strihovca, Frühwirth Jožef iz Strihovca, Girlinger Leopold iz Gačnika, Gornik Alojz iz Voska, uprava graščine Št. Jurij pri Gornji Sv. Kungoti, uprava graščine Strassen-

hof, Hasl Terzija iz Vukovskega Dola, Hauptmann Avgust od Sv. Križa, Hempel Evald iz Cirknice, Hirzer Vilhelm iz Vrhove, Holler Miha iz Gornje Št. Jakobske doline, Kaler Franc vitez pl. Lanzenheim, Kammerer Karolina iz Št. Jurija ob Pesnici, Kapler Janez iz Št. Jakoba v Slov. gor., Klemm Kristijan na Stari gori, Kolarič Ana iz Cirknice, Kotnik Franc iz Št. Jakoba v Slov. gor., Kramberger Franc iz Kaniže, Kremauc Andrej iz Placa, Krenn Janez iz Placa, Krenn Matija s Stare gore, Kristl Alojz iz Malega Dola, Kröll Anton iz Cirknice, Kübler Karl s Stare gore, Lopič Janez iz Cmureka, Lopič Lovrenc iz Št. Ilja, Mayer Jožef iz Gornje Št. Kungote, Mollner Janez iz Pesnice, Ott Viljelm s Stare gore, Paskolo Jožef iz Slatinskega dola, Peklar Matija iz Št. Jakoba v Slov. gor., Pelz Anton iz Dobrenja, Plateis Franc iz Ročice, Reiningner Franc iz Poličke Vasi, Repnik Robert iz Cerknice, Rudel Jurij iz Gaiberga, Šerbinjek Jurij iz Vrtič, Scholl Fridrik iz Št. Ilja, Schunter Janez iz Podigraca, Schweigler Karl iz Strasza, Škof Gregor iz Št. Jakoba v Slov. gor., Slekovec Jožef iz Jarenine, Soss Karl iz Maribora, Stift Franc iz Strasza, Swaty Karl iz Št. Ilja v Slov. gor., Tausendschön Janez iz Strasza, Thaler Franc iz Št. Ilja, Trummer Franc iz Gosdorfa, Uhl Florijan iz Dobrenja, Weingerl Franc iz Pesnice, Vračko Franc iz Št. Jurija ob Pesnici, Wressner Franc iz Placa, Wressner Franc iz Zieregga, Wünsche-Hornitzky, Zinauer Fridrih iz Št. Jakoba v Slov. gor., Zirngast Jožef iz Glanza, Zupanič Ignac iz Vajgna. S to prireditvijo so si slovenjegoriška vina pridobila brezdvomno novih prijateljev, kupci, ki gredo drugače tod mimo, so se pritegnili in če jim je ugajalo, bodo prihodnje leto pač zopet prišli.

= **Sv. Jurij v Slov. gor.** Tukajšna podružnica je imela dne 31. januarja prav dobro obiskan občni zbor v prostorih gosp. Franc Krajnc. Dnevni red je bil: I. Poročilo tajnika in blagajnika. II. Naš državni in deželni poslanec gosp. Ivan Roškar nam je v prav vznesenih besedah razmotrival naš gospodarski položaj. Posebno je priporočal združevanje, da se naj tudi kmetsko ljudstvo združuje, enako drugim stanovom. Posamezno tavažoji ne bomo dosegli nič, združeni bomo dosegli vse. Če bomo združeni, si bomo sami delali cene, in ne kot sedaj, ko dela tujec ceno našim pridelkom, v svoj dobiček, nam pa v škodo. Navajal je dalje, kako koristen je list „Gospodarski Glasnik“, in kako dobro je urejevan, ter nam prinaša mnogo podučnega berila, le brati nam je treba, ne ga prezirati, ali kar meni nič, ga vreči v kot. Le takrat, ko bo že vsaka župnija imela svojo podružnico, in ko bodo kmetje do zadnjega vpisani, to bo kmetska armada, na kojoj se bo morala ozirati tudi vlada. Nadalje je omenil, kako izborna naša kmetijska družba zastopa naše kmetske koristi pri vladi, in tudi njen vpliv ni mali. In kako odločno stališče je zavzela glede srbskega uvoza mesa, in kako pritiska na ogrsko postavodajo glede nove vinske postave v varstvo naših vinogradnikov i. t. d. Govornik je žel za svoja izvajanja vsetransko

priznanje. III. Se je vršilo nabiranje starih in tudi novih udov. IV. Je sledila volitev novega odbora V. Je bila volitev odposlanca k. 86 občnemu zboru kmetijske družbe. Ljudstvo je z zanimanjem sledilo vsem točkam in tudi v velikem številu vplačalo udnino. Kdor ta dan ni bil zraven in še želi pristopiti, naj to kmalu stori, da se zamore imenik udov osrednjemu odboru kar najpreje odposlata. Tajništvo podružnice.

Slov. Gradec. Tukajšnja podružnica je priredila 31. januarja občni zbor, ki pa je bil zelo slabo obiskan. Predaval je gospod Otmar Maldeghem iz Gratkorna o perutninarstvu, o štajerski perutnini in njenih posebnih lastnostih, o naravnem in umetnem valjenju, o plemenski izberi pri perutnini, o krmljenju piščancev in o perutninskih boleznih.

= **Ivanjkovci.** Dne 14. t. m. se je ustanovila tukaj podružnica c. kr. kmetijske družbe za Štajersko. Ustanovnega občnega zbora se je vdeležilo lepo število tukajšnih in okoliških kmetovavcev ter vinogradnikov. Osrednji odbor je zastopal gospod kletarski nadzornik Belle, ki je v izbranih besedah govoril o pomenu podružnic ter sploh o združevanju. Ormoška podružnica je bila zastopana po g. Rosina, Velikonedelska po g. Flucher. Nova podružnica šteje sedaj 59 članov, za naše razmere in okrožje gotovo lepo število, ki se bo pa vsekakor še pomnožilo. Podružniško okrožje obsega občine Mihalovci (z Ivanjkovci), Žerovinci, Veličane, Runeč in Brebrovnik. Za predsednika podružnice je bil izvoljen g. Lovro Petovar, veleposestnik v Ivanjkovcih, v odbor pa gg.: Franc Simonič, veleposestnik, Ivan Pučko posestnik in župan, Ivanjkovci, Bogša Alojz, posestnik Mihalovci, Rajh Tomaš, Tomažič Juri, posestnik, Veličane, Kosi Alojz, posestnik, Runeč, Kosi Ivan, posestnik, Žerovinci ter Kolarič Ignac, posestnik, Brebrovnik. Pri predlogih se je razveljavil živahen pogovor, pri katerem se je jasno pokazalo, kako prepotrebna je bila tukaj ustanovitev kmetijske podružnice.

Rogaška Slatina. Letni občni zbor tukajšnje podružnice c. kr. kmetijske družbe se je vršil, 14. februarja 1909 v hotelu „pri pošti.“ Iz blagajnikovega poročila posnemamo, da je imela podružnica v letu 1908 635 K 04 v dohodkov in 456 K 14 v stroškov, tako da znaša prebitok 178 K 90 v. Blagajniku se je podal absolutorij. Za tajnika sta bila izvoljena na novo: za Rogatec-Slatino učitelj Fras, za Rogatec učitelj Ferner. Sprejeli so se sledeči predlogi gospoda Drogenika: Osrednji odbor blagovoli s predavanji pojasniti nejasne točke v postavi o živinskih kugah; država naj slamo in seno tako razdeli, da bodo kmetje imeli res dobiček; naj se uvede Brüdersova nemško pisana knjižica o uspešnem pridelovanju zelenjave v domačih vrtih. Za leto 1909. se je postavil sledeči načrt o delovanju podružnice: Prirejala se bodo predavanja o sadjereji, živinoreji, vinarstvu, kletarstvu, vrtnarstvu za gospodinje. Leta 1910. se bo priredila razstava sadja. Glede cepljenja zoper šumeči prisad se bo naprosil osrednji odbor kmetijske družbe, naj ga odgodi, da se lahko ljudje prej o tem poučijo. Gospod Debelak se zaradi

njegovih zaslug na polju vino- in sadjereje predlaga za odlikovanje z bronasto kolajno. Pri razdeljevanju travinega semena so naj gleda pred vsem na one kmetovavce, ki svoje travnike tudi lepo oskrbujejo. F. F.

Tržna poročila.

Cena deželnih pridelkov iz Štajerskega, Avstrije in Ogrske.

Mesto	Kil	Pšenica		Rž		Ječmen		Oves		Koruz		Proso	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje	50	12	50	11	50	9	50	9	—	8	50	9	50
Ormož	50	12	—	11	50	10	—	9	50	8	50	8	—
Gradec	50	11	50	11	25	8	75	10	17	9	25	8	25
Ljubno	50	14	50	10	50	9	50	9	75	9	—	—	—
Maribor	50	11	50	10	—	9	—	9	50	9	25	9	—
Ptuj	50	12	50	11	—	10	—	11	—	8	50	8	50
Inomost	50	14	05	11	58	—	—	10	30	—	—	—	—
Celovec	50	12	—	10	48	—	—	9	36	8	13	—	—
Ljubljana	50	12	50	9	50	9	—	9	50	8	50	—	—
Pešt	50	13	24	9	75	7	52	8	80	7	60	—	—
Solnograd	50	12	—	9	90	9	—	8	68	10	—	—	—
Dunaj	50	13	63	10	46	9	18	9	36	—	—	—	—
Linc	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Mesto	Kil	Ajda		Bob		Seno sladko		Seno kislo		Ržena slama		Ježna slama	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje	50	10	50	11	—	4	50	3	50	3	—	2	50
Ormož	50	10	—	10	—	7	—	6	50	3	—	2	80
Gradec	50	11	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ljubno	50	—	—	13	—	6	—	5	—	5	—	6	75
Maribor	50	8	50	11	—	6	—	—	—	4	—	3	50
Ptuj	50	9	50	10	50	7	—	6	—	4	50	3	50

Graško tržno poročilo.

Sejm skrmoin slamo od 15. februarja do 21. februarja 1909. Pripeljalo se je 29 vozov s 255 meterskimi stoti sena in 13 vozov s 96 meterskimi stoti slame; in je bilo enako obiskano ko pretečeni teden. Cene so bile naslednje: Seno, kislo od K 10.50 do K 13.80, sladko od K 11.— do K 14.—; ržena slama od K 8.20 do K 9.50; pšenična slama od K 8.— do K 9.—; ječmena slama od K —.— do K —.—; ovsena slama od K —.— do K —.—; ježna slama od K —.— do K —.—.

Sejm z rogato živino dne 25. februarja 1909. Prignalo se je 383 volov, 100 bikov, 270 krav. 67 živih telet, pripeljalo se je — mrtvih telet, — svinj, — drobnic in — konj.

Izvoz na Nižje Avstrijsko: — volov — bikov, — krav, — telet; na Gornje Štajersko 86 volov, 10 bikov, 34 krav, — telet; Predarlberško: 34 volov, 8 bikov, 36 krav, — telet; v Nemčijo: 6 volov, — bikov, — krav, — telet; v Svico: 65 volov, 22 bikov, — krav, — telet; Solnograd: — volov, — bikov, — krav, — telet; na Ogrsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Trst: 3 volov, 1 bikov, 92 krav, — telet; na Češko: 12 volov, — bikov, — krav, — telet; v Moravsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; na Laško: 1 volov, — bikov, 12 krav, — telet.

Cena je bila za 100 kilogramov žive teže: klavni voli, tolsti od K 76.— do K 84.— (izjemoma K 88.—), poltolsti od K 66.— do K 74.—, suhi od K 58.— do K 60.—; voli za pitanje od K 54.— do K 64.—; klavne krave, tolste od K 52.— do K 64.—, poltolste od K 42.— do K 50.—, suhe od K 24.— do K 36.—; biki od K 56.— do K 70.—; dojne krave do 4. teleta od K 54.—, do K 64.—, čez 4. tele od K 46.— do K 52.—; breje od K 44.— do K 50.—; mlada živina od K 58.— do K 72.—. Za 1 kilogram mrtve teže: telet do K —.— do K —.—; svinje od K —.— do K —.—; pitanske svinje od K —.— do K —.—.

Sejm klavne živine dne 12. februarja 1909. Zaklana živina: 736 telet, 2580 svinj, 24 komadov drobnice.

Cena klavne živine za 1 kilogram: teleta od K 1.06 do K 1.20; teleta Ia (izjemna cena) od K 1.20 do K 1.30; nemške mesne svinje od K 1.30 do K 1.36; nemške pitanske svinje od K 1.24 do K 1.28; ogrske pitanske svinje Ia od K 1.28 do K 1.32; ogrske pitanske svinje IIa od K 1.22 do K 1.28; mesne svinje od K 1.20 do K 1.32, bosnjaške pitanske svinje, debele, od K 1.14 do K 1.22; bosnjaške pitanske svinje, suhe od K 1.10 do K 1.20; ovce od K —.70 do K —.80; kozlički in jagujeta od K —.— do K —.—.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, znamenovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme

Dne 8. marca pri Sv. Florjanu**, okr. Lonč; na Pilštajnu**, okr. Kozje; v Poljčanah**, okr. Slov. Bistrica.

Dne 9. marca v Ormožu (svinjski sejem); v Rogatcu**.

Dne 10. marca v Vuhredu*, okr. Marnberg; v Grosz-Kleinu (sejem z mlado živino), okr. Arvež; v Mariboru*; v Straszu**, okr. Lipnica; v Št. Jurju ob Tabru**, okr. Vransko; v Št. Jakobu**, okr. Laško; v Lonču**, na Spodnji Poljskavi*, okr. Slov. Bistrica; na Ptuj (sejem s ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje; v Kostivnici**, okr. Rogatec; v Kapelah**, okr. Brežice.

Dne 11. marca na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Gradcu*.

Dne 12. marca pri Sv. Juriju ob juž. žel., okr. Celje; v Selnici**, okr. Maribor, pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju**, okr. Ptuj.

Dne 13. marca v Brežicah (svinjski sejem); v Slov. Gradcu*.

Dne 15. marca v Arvežu (sejem z drobnico); v Zdolah**, okr. Brežice; v Tilmiču**, okr. Lipnica.

Dne 16. marca v Peklu*, okr. Slov. Bistrica; v Ormožu (svinjski sejem); v Radgoni*.

Dne 17. marca v Središču** okr. Ormož; v Cmureku**, v Imenem (sejem s ščetinarji) okr. Kozje; v Vitanju**, okr. Konjice; na Rečici**, okr. Gornjičgrad; v Trbovljah**, okr. Laško; v Lembergu, okr. Šmarje pri Jelšah; na Ptuj (sejem s konji, govedom in ščetinarji); v Podčetrtku**, okr. Kozje.

Dne 18. marca v Gradcu*; na Ptujski (Črni) gori*, okr. Ptuj; na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Vidmu*, okr. Brežice.

Dne 19. marca na Svičini, okr. Maribor.

Dne 20. marca v Ljubnem**, okr. Gornjičgrad; v Brežicah (svinjski sejem); pri Sv. Barbari**, okr. Konjice; v Šmarju pri Jelšah*; v Studencih pri Mariboru*; v Arvežu.

Dne 22. marca pri Sv. Jedrti*, okr. Laško; v Pernovem**, okr. Celje; v Rogatcu**; na Žigrtovem**, okr. Sevnica; v Lembergu**, okr. Šmarje pri Jelšah.

Dne 23. marca v Ormožu (svinjski sejem).

Dne 24. marca v Mariboru*; v Gradcu*; na Ptuj (sejem s ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje; v Št. Ilju**, okr. Šoštanj.

Najplodnejše in plemenite nove vrste krompirja.

Od mnogih gospodarskih akademij, gospodarskih učilišč, poskusnih postaj preskušene in zaradi svojih izredno dobrih lastnosti za nasad iskane in v vseh evropskih deželah, v mrzli Skandinaviji kakor v topli Italiji uvedene:

Agnellija „Hungaria“, original krompir: 100 kg 20 K, 50 kg 11 K;

Agnellija „Pannonia“, original krompir: 100 kg 16 K, 50 kg 9 K;

Agnellija „Juwel“, original krompir: 100 kg 14 K, 50 kg 8 K.

Od železniške postaje Csari se dobi izviren krompir pri rejcu: 106a—1

Jožef Agnelli, župnik v Csari
nitranski komitat, Ogrsko.

ZADRUGA.

Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z o. p.
Gradec, Franzensplatz št. 2.

Poročila glede blagovnega prometa „Zveze“.

Pogoji za prodajo Tomaževih žlindrov v letu 1909.

Na podlagi pogodbe, ki jo je sklenila „Zveza gospodarskih zadrug na Štajerskem“ z zvezanimi nemškimi in češkimi tvornicami za Tomažev žlindro za leto 1909., bo dajala svojim članom Tomažev žlindro pod sledečimi pogoji.

Cena za Tomažev žlindro v letu 1909. se računa po skupni vsebini fosforjeve kisline, ki lahko znaša, kakoršen je pač pridelek, 15 do 21% (z 80% raztopljivostjo v citrinski kislini in 75% fine moke):

A) Od čeških tvornic

od postaje Simbach.

Za dobo januar—juni po 33½ v za kilogramdstotek.

K 536.— za 16%	K 636.50 za 19%
" 569.50 " 17%	" 670.— " 20%
" 603.— " 18%	" 703.50 " 21%

Za dobo juli—december po 34 v za kilogramdstotek.

K 544.— za 16%	K 646.— za 19%
" 578.— " 17%	" 680.— " 20%
" 612.— " 18%	" 714.— " 21%

B) Od nemških tvornic

od postaje Solnograd.

Za dobo januar—juni po 34½ v za kilogramdstotek.

K 552.— za 16%	K 655.50 za 19%
" 586.50 " 17%	" 690.— " 20%
" 621.— " 18%	" 724.— " 21%

Za dobo juli—december po 35 v za kilogramdstotek.

K 560.— za 16%	K 665.— za 19%
" 595.— " 17%	" 700.— " 20%
" 630.— " 18%	" 735.— " 21%

C) Od nemških tvornic

od Trsta.

Velja samo za one kraje na Spodnjem Štajerskem, za katere so ugodnejše cene pri tovarnini.

Za dobo januar—december po 37 v za kilogramdstotek.

K 555.— za 15%	K 666.— za 18%
" 592.— " 16%	" 703.— " 19%
" 629.— " 17%	" 740.— " 20%
K 777.— za 21%	

Vse te cene se razumejo za vagon 10.000 kg. Brutto za netto z vrečo vred v vrečah po 100 kg.

Če se vzame manj ko en vagon, se pošilja Tomaževa moka od naših skladišč.

Zveza daje svojim članom (zadrugam, društvom, gospodarskim podružnicam) pri celem vagonu (10.000 kg) 35 K popusta.

Vsled pogodbe z nemškimi in češkimi tvornicami za Tomažev žlindro ne smejo posamezne zadruge in druga gospodarska društva svojim članom, torej posameznim osebam, dajati več popusta ko 25 K pri celem vagonu z 10.000 kg. Če pa bivendar katera zadruga storila kaj takega, potem smejo tvornice, kar jim je dovoljeno vsled posebne točke v kupni

pogodbi, za vsak posamezen slučaj zahtevati globo 60 K in takoj ustaviti nadaljnje pošiljanje.

Oddaja se vrši po naši poljubnosti od kake tuzemske ali inozemske tvornice ali skladišča.

Vožnino plača kupec in če je pri celih vagonih večja ali manjša, se mu v fakturi zaračuna. Frankatur ne moremo prevzemati.

I. Drugi pogoji za prodajo in pošiljanje. Tomažev žlindro prodajamo navadno po vsebini fosforjeve kisline s 75% fine moke in 80% raztopljivosti v citrinski kislini.

Ceno si zaračunamo po vsebini, zaokroženi na cele odstotke, pri čemer pa si pridržujemo netočnost pri analizi, ki lahko znaša pri prodaji po skupni vsebini fosforjeve kisline ½%.

II. Kedaj se pošilja. Ker se vsebina Tomaževih žlindrov vedno menjava, kakoršen je pač pridelek, pošiljamo blago po pridelku a vedno se oziramo tudi na posebne želje naročnikov. Zato tudi lahko vpošljemo blago, ki ima 1% več ali manj vsebine, kakor je določa naročilo.

Če se računa po splošni analizi, si lahko pridržimo pravico, da izvršimo naročilo tako, da je lahko splošna vsebina, a tudi vsebina fosforjeve kisline, raztopljive v citrinski kislini, za 1% manjša ali večja od zahtevane.

Če torej navedemo 16% skupne, splošne vsebine fosforjeve kisline, potem lahko, če se zaračuna po okrogli vsebini, pošljemo in zaračunimo 15, 16 in 17% fosforjeve kisline in če se računa po splošni analizi, blago, ki ima okroglo 15 do 17 odstotkov skupne vsebine na fosforjevi kislini.

III. Naročila. Pri naročilih naj se nam vpošljejo uradna imena onih pošt in postaj, na katere se naj blago postavi. Razun tega se naj navede odvozna postaja, kar zahteva železnica v mednarodnem prometu.

IV. Odvzema. Naročila različnih vrst v jednom vagonu ali posamezni predpisi (povzetje, poraba vposlanih tovarnih listov i. t. d.) se morejo izvršiti le po možnosti in brez jamstva. Tudi ne jamčimo za to, da se spremenjena naročila pravilno izvrše, da se naročena, a potem preklicana, ne izvrše. Ako se naj izpremembe telegrafično javijo dalje, se mora to izrecno zahtevati in vse stroške za to nosi kupec.

Odvzema kupljenega blaga naj se razdeli razmerno na posamezne mesece.

Zahtevati smemo, da se odvzamejo tudi kaki ostanki, ki pa jih lahko iz prvega polletja prenesemo tudi na drugo za našo ceno, ki bo veljala potem. Za nas ni nobene obveznosti, da bi morali odstopiti ali čakati.

V. Oddaja. Oddaja se vrši v vrečah

po 100 kg, ki imajo plombo, označeno količino vsebine in varstveno znamko. Če so naročene vreče po 75 kg in če jih imamo, oddajamo blago v njih, a si pri 10.000 kg zaračunimo za to 10 K stroškov.

V nobenem slučaju nismo prisiljeni, da bi oddajali od kake tvornice ali zaloge, ki leži izven one skupine tvornic, ki pridejo vsled v pogodbi sklenjene tovarne baze v vpoštev. Za naročila, ki se izvršujejo v isti vrsti, kakor so nam došla, imamo 3—4 tedenski rok prost za izvršitev; za naročila, ki se naj izvrše v avgustu, septembru in oktobru (to je, ki nam dojdejo od 1. avgusta do 31. oktobra) pa 4—5 tedenski rok.

Za naročila z 10.000 kg se lahko raztegne ta rok na 8 tednov, za ona, pri katerih pa nam jena voljo dano, da lahko pošljemo 10.000 do 15.000 kg, to je, kolikor nesejo vagoni, kinam jih da dotična železniška družba na razpolago, pa ostane zgore omenjeni rok, ki pa se, kakor kažejo izkušnje v zadnjih letih, navadno vedno skrajša.

Rok za izvršitev naročila se šteje od določenega roka za pošiljanje.

Če ne moremo izvršiti kekega naročila o pravem času vsled poškodb pri železnici ali v naših tovarnah, vsled stavk ali drugih neprilik, ne prevzemamo za to nobene odgovornosti. V tem slučaju smemo razdeliti blago, kolikor nam ga je ravno na razpolago, med naše odjemalce po primernih delih.

VI. Prejem. Blago je odloženo le za prodajo in porabo v tistem okrožju, ki se je pri pogodbi za to imenovalo.

VII. Za preskušnje, brezplačne kontrolne preiskave in zahteve po manjši kakovosti veljajo naslednje določbe:

Če se preskušnja ni vršila po teh določbah ali če ni rezervnih poskusenj, potem je tvorničin vzorec merodajen.

VIII. Kontrolne preiskave. Vsak odjemalec sme označeno kakovost pošiljatve dati preiskati od kekega deželnega preizkuševališča, s katerimi stojimo v pogodbeni zvezi. Tam se preišče vzorec brezplačno ali za skupno vsebino fosforjeve kisline in fino moko, ali za fosforjevo kislino, raztopljivo v citrinski kislini, nikdar pa za oboje.

IX. Reklamacije se naj vpošljejo tekom 4 tednov po prejemu blaga, sicer se nanje ne moremo ozirati. Če se reklamira zaradi slabše kakovosti, naj se vpošljejo tudi spričevala o preiskunji in preiskavi.

Če manjkajo vreče, se morajo na vsak način priložiti potrdila dotične železniške postaje.

X. Slabša kakovost in razkroja. Slabši odstotki skupne in v citrinski

kislini raztopljive fosforjeve kisline se plačajo, kakor je določeno. Če se pošilja po vsebini na okrožene odstotke pa le tedaj, ako je razloček večji ko 1%.

Slabši, manjši odstotki razkrojlivosti v citronski kislini (pri naročilih po splošni vsebini fosforjeve kisline) se plačajo le tedaj, če je razloček večji ko 5% in sicer se plačajo v razmerju 80% vračunjene brutto-faktura cene. Da naredimo še enkrat analizo v presojo, to pravico imamo, kakor pri manjši vsebini fosforjeve kisline, mi ravno tako kakor kupec.

Če manjka pri finosti moke kak odstotek do 75% ga plačamo pri odstotku in 10.000 kg s 3 K.

Vendar pa slabša kakovost poslanega blaga kupcu še ne daje pravice, da bi odstopil od kupne pogodbe.

Če pokaže kontrolna analiza manjše odstotke skupne fosforjeve kisline, v citronski kislini raztopljive fosforjeve kisline, raztopljivosti v citronski kislini, fine moke, potem jih plačamo, ali pa se naj na našo željo in na naše stroške uvede kontrolna analiza pri enem naših preizkuševališč in njen rezultat je za nas mero-dajen pri tej poravnavi.

Odjemalec sme dati narediti pri jedni poskuševalni postaji na svoje stroške še drugo odločilno analizo. Vendar mora biti ta postaja z nami v pogodbi in še ni smela imeti z istim slučajem opravlja. Potem se vzame za poravnavo zgorej omenjenega razločka aritmetična polovica obeh analiz.

Sploh pa veljajo glede analiz vsakokratni veljavni predpisi glede določevanja pri dotičnih preizkuševališčih.

XI. Izvrševalni kraj je oddajna postaja tvornice, ki pošlje blago, oziroma zaloge, ki si jo lahko samo izberemo. Vse sporne zadeve se rešujejo pri sodišču v Gradcu.

XII. Pogoji za nadaljnjo prodajo. Blago prodajamo pod pogoji, da naši odjemalci

1. pri nadaljnji prodaji, ne nastavijo nižjih cen kakor so naše in da se držijo naših prodajnih pogojev;

2. da zavežejo pododjemalce na naše pogoje.

Vzorci za preskušnjo.

Taki vzorci se morajo vzeti kakor hitro pride pošiljatev od prejemnika ali njegovega pooblaščenca pred nepristransko pričo, kateri so ti pogoji znani. Vzorec se vzame iz sredine vsake pete vreče s posebno pripravo; najmanj od 10% vreč pa se morajo vzeti vzorci. Ne sme pa se vzeti iz onih vreč, ki so se med pošiljanjem poškodovale ali pa zmočile. Posamezni vzorci naj se na suhi podlagi dobro premešajo in iz te zmesi naj se vzamejo trije deli, vsak najmanj 250 g težek. Vsak vzorec se naj dene v suho, snažno steklenico, se zamaši, da ne pride zrak do njega, s pečatom prejemnika ali njegovega pooblaščenca zapečati (pečat priče ne sme manjkati!) in oskrbi z napisom, ki pove številko vagona, po stajo in dan odhoda, tvorničarja oziroma pošiljalca, število vreč, težo, znamko in zajamčeno kakovost. O vsem se napravi zapisnik v treh izvodih, ki ga morajo podpisati prejemnik, oziroma njegov pooblaščenec in priča.

V papir, mošnje, lesene in lepenkaste škatle se ne sme devati vzorec.

Če se ni nič posebnega določilo, potem se mora vzeti poskus iz vsakega vagona.

Samo poskušnje, ki so se tako izvršile, kakor je tukaj predpisano, pripoznamo kot veljavne. V dokaz za to nam služi gori imenovani zapisnik.

Brezplačne kontrolne preiskave.

Jeden vzorec se naj takoj s predlogom in zgorej omenjenim natančno izpolnjenim zapisnikom poštne prosto vpošlje takoj jednemu izmed preskuševališč, ki so navedena na koncu tega sestavka, ki brezplačno preišče, ali je gnojilo res tiste kakovosti, kakor je označena. Če vpošiljavec ne priloži zapisnika o preskušnji ali ne rabi golic (blanketov), ki smo jih izdali ravno za ta namen, potem se preiskava ne vrši brezplačno in tudi mi ne sprejmemo na noben način takih stroškov naknadno na naš račun.

Drugi in tretji vzorec ostaneta začasno v rokah prejemnika. Prejemnik mora vsaj tretji vzorec tako dolgo hraniti, da se pokaže slabša kakovost in doplača ali pa da se stavi predlog za končno, odločilno analizo.

Na zahtevo tvorničarja se morajo poslati vzorci poštne prosto na naslove, ki jih sam objavi. Če gre za končno analizo, se mora vposlati tretje spričevalo o preskušnji.

Tvorničar ali odpošiljavec sme zahtevati nove vzorce, če je še 10% poslanih vreč celih. Novi vzorec razveljavi popolnoma vsakega prejšnjega.

Splošne določbe.

Naročila se naj delajo kolikor možno na cele vagone, ker pride tako cena in voznina ceneje.

Ker se naročila izvršujejo v isti vrsti, kakor so nam došla, prosimo, da se nam naj blagovolijo kakor hitro je mogoče poslati.

Brezplačne analize dajejo sledeča preizkuševališča: C. kr. kmetijskokemična poskusna postaja na Dunaju, kmetijskokemična poskusna postaja v Mariboru, kmetijskokemična in postaja za kontrolo semena v Gradcu.

Superfosfate

rudninske in živalske, izvrstno, zanesljivo in ceno fosforjevo gnojilo za vsako zemljo.

Vsebinsa strogo zajamčena.

Zajamčen hiter učinek, največji pridelek.

Neobhodno potrebno za spomladno setev.

Nadalje

amonijakove, kalijeve in so-
litarske superfosfate

pošiljajo vse

33a—12

tvornice za umetna gnojila, trgovci, kmetijske podružnice in društva.

Pisarna: Praga, Na Příkopěch 17.

Subvencijski ovni

koroškega seeländerskega plemena se bodo, kolikor bodo dopuščala sredstva, oddajali ovcerejem po goratih krajih, če nam vpošljejo 20 K.

Za malo odškodnino se morajo oddajati tudi sosednjim ovčarjem za plemenjenje.

Odpošiljali se bodo najbrže v aprilu in maju in naročnik mora plačati naročnino iz Solčave, postaja Železna Kaplja.

V Gradcu, 30. januarja 1909.

Od osrednjega odbora c. kr. kmetijske družbe na Štajerskem. 60—3

Dendrin

(v vodi takoj raztopljiv drevesni karbolin) v zimi 1908 sijajni uspehi!

Cenike, priznanja, vzorce pošilja brezplačno:

Carbolineum - Fabrik R. Avenarius
Amstetten (Nižje Avstrijsko.)

Osredni biro:

DUNAJ, III, Bechardgasse 14.

Cepike

Ia kvalitete vseh običajnih trsnih vrst na navadnih podlagah imajo na prodaj: I. štajerska trsničarska zadruga, pošta Juršinci pri Ptuj, trsničarska zadruga pri Sv. Bolfenku pri Središču, trsničarska zadruga v Ljutomeru, trsničarska zadruga v Žetalah pri Rogatcu. Ceniki se na zahtevo pošljejo brezplačno. 362a—12

Subvencijski merjasci.

Naši cenjeni člani bodo dobili po možnosti in sredstvih, ki so na razpolago, subvencijske merjasec le tedaj, če nam bodo vposlali pravilno izpolnjene reverze s 30 K za vsakega merjasca potom podružnic najpozneje do 15. marca.

Praviloma se lahko na enem kraju nastavi le en merjasce; če se jih rabi več, mora načelstvo podružnice to potrditi.

V Gradcu, 1. januarja 1909.

17—W

Od osrednjega odbora c. kr. kmetijske družbe na Štajerskem.

Pristno in rodovitno

Eckendorfsko burgundsko seme

10 kg za 12 K in 1 kg 1 K 40 v, dalje

seme štajerske rdeče detelje

zajamčeno brez predenice, potrjeno in plombirano od tukajšnje semenske kontrolne postaje, 100 kg za 156 K ali 10 kg za 16 K 50 v, dokler je kaj zaloge, nadalje travine mešanice za trajne travnike, sestavljene samo od najboljšega čistega travinega semena, 100 kg za 130 K in 1 kg za 1 K 40 v, čisto seme trav vseh vrst (zahtevajte cenik, ki ga dobite zastoj in poštne prosto), kupuje vsak kmetovavec najbolje pri

Karlu Prantstraller, trgovina s semenjem

in največja izvozna trgovina štaj. rdeče detelje
Gradec, Klosterwiesgasse 2.

Priporočam izvrsten lim za gosence, nespremenljiv v zraku, ne kapljajoč, ki ne dela razpok in se je obnesel v vseh logarstvih, 1 kg 1 K, v sodih po 25 do 100 kg pa 1 kg 40 v. 30a—6

Rusko laneno seme,

naravnost naročeno, je prišlo. Naročila štajerskih kmetovavcev po nižani ceni 30 v za kg z zavojem, sprejema pisarna kmetijske družbe v Gradcu, Stempfergasse 2/II, če se zajedno nakaže znesek. Odda pa se vedno le več pošiljatev skupaj, torej ne z obratno pošto.

Če se rabi manj ko 5 kg, naj še kdo drugi poleg naroči.

Prosi se za natančen naslov in označbo pošte, oziroma železniške postaje.

V Gradcu, 1. januarja 1909.

16—W

Od osrednjega odbora c. kr. kmetijske družbe na Štajerskem.